

Guia:

Fires del Llibre Sostenibles

Julie's Bicycle
CREATIVE • CLIMATE • ACTION

Institut de l'Ecoedició
FOMENTA, CERTIFICA I DIFON LA SOSTENIBILITAT EDITORIAL

 Generalitat
de Catalunya

 Institut Català de les
Empreses
Culturals

Guia: Fires del Llibre Sostenibles

Barcelona, Gener 2025

Aquest document ha estat elaborat gràcies a la col·laboració conjunta de les empreses Julie's Bicycle i L'Institut de l'Ecoedició, els qui han unit els seus esforços per a dur a terme aquest projecte.

Volem expressar el nostre especial agraïment a ICEC - Institut Català de les Empreses Culturals pel suport brindat en el desenvolupament d'aquesta iniciativa, així com pel seu compromís amb el desenvolupament sostenible en l'àrea de la cultura. Sense la seva col·laboració i suport, aquest treball no hauria estat possible.

A tots els involucrats en aquest procés, el nostre més sincer agraïment per la seva dedicació, esforç i professionalisme.

Produïda per:

Julie's Bicycle

CREATIVE • CLIMATE • ACTION

Julie's Bicycle és una organització pionera i sense ànim de lucre líder que mobilitza les arts i la cultura per a prendre mesures davant la crisi climàtica, ecològica i de justícia ambiental.

info@juliesbicycle.com
juliesbicycle.com

Institut de l'Ecoedició

FOMENTA, CERTIFICA I DIFON LA SOSTENIBILITAT EDITORIAL

L'Institut de l'Ecoedició és una entitat que vetlla pel foment, difusió i verificació de la sostenibilitat ambiental en el món del llibre a Catalunya. El seu objectiu és l'ecoedició: una forma innovadora de gestionar les publicacions amb criteris de sostenibilitat.

info@institutecoedicio.cat
institutecoedicio.cat

Amb el suport de:

Índex

Índex.....	3
Per a què serveix aquesta guia?.....	4
Àrees clau.....	5
Primers passos.....	5
Disseny i Materials.....	6
Disseny i Materials.....	7
Residus.....	9
Impacte Digital.....	11
Energia.....	12
Viatges i transport.....	14
Menjar i beguda.....	16
Seguiment i petjada ecològica.....	18
Comunicació.....	19
Informacions útils i enllaços.....	21

Per a què serveix aquesta guia?

Les fires del llibre són una forma essencial perquè les comunitats es connectin, comparteixin coneixements i descobreixin noves obres creatives a través de la literatura. Davant la urgència del canvi climàtic i l'esgotament dels recursos naturals, la sostenibilitat s'ha convertit en un tema clau que impulsa – o hauria d'impulsar – canvis significatius en el món editorial i d'allí la necessitat de promoure l'acció climàtica en tota la cadena de valor.

Dissenyada per Julie's Bicycle en col·laboració amb l'Institut de l'Ecoedició i el suport de l'ICEC (Institut Català de les Empreses Culturals de la Generalitat de Catalunya), aquesta guia vol ser una **llista de verificació** per a ajudar i motivar als organitzadors de fires del llibre a realitzar esdeveniments més sostenibles i resilients davant l'emergència climàtica. També comptem per a l'elaboració d'aquestes pàgines amb la participació de la Fira del Llibre de Sabadell, Fira del Llibre de Madrid, Fira del Llibre de Guadalajara Mèxic, Fira del Llibre de les Preses i el Festival Mantova Litteratura, que van aportar diferents casos d'estudi i la seva experiència incorporant la temàtica de sostenibilitat en l'organització dels seus esdeveniments. A més, hem inclòs l'exemple del Festival Sin Sal de Galícia que, encara que no és una Fira dedicada al llibre, aporta altres idees i activitats sostenibles.

L'ecoedició és una manera innovadora de gestionar les publicacions seguint criteris de sostenibilitat, incloent-hi el càlcul, la minimització i la comunicació de l'impacte ambiental dels llibres. Per calcular la petjada dels llibres, els indicadors inclouen la petjada de carboni (g CO₂ equivalent), residus generats (grams), aigua (litres), energia (MJ) i consum de matèries primeres (grams).

Aquesta guia es pot utilitzar per fer un seguiment de les accions alhora que proporciona una font d'inspiració en cada àrea d'impacte. Utilitzeu la guia com més us convingui: centreu-vos primer en una zona o designeu diferents àrees de la guia a diferents persones. Considereu on podeu ser transparents sobre els vostres esforços, per compartir-los amb els teus companys del sector i aprèn dels altres. Per a cada acció, considereu fer un "següent pas" tangible per avançar l'acció. Per exemple: amb qui has de parlar amb? Quan tens previst completar aquesta acció? Com compartireu el vostre progrés i èxit? Podeu descarregar aquesta llista de verificació en format Excel per a una edició fàcil [aquí](#). Sabem que això és un desafiament: recorda prioritzar el progrés i que la sostenibilitat és un camí col·lectiu!

Àrees clau

1. Primers passos
2. Disseny i materials
3. Residus
4. Impacte Digital
5. Energia
6. Viatges i transport
7. Menjar i beguda
8. Seguiment i Petjada ecològica, inclòs carboni
9. Comunicació
10. Informacions útils i enllaços

Àrees clau

Primers passos

Avalua el teu nivell actual d'acompliment en matèria de sostenibilitat i identifica quins són els problemes clau per al teu esdeveniment. Això ajudarà a fonamentar un enfocament més holístic dels esforços i centrar-te en les àrees més importants i estratègiques.

Llista de verificació	Si	No	Pròxims passos	Millores respecte edicions prèvies
Forma un equip per a assignar responsabilitats i revisar els teus majors impactes.				
Crea una memòria ambiental per a la teva fira del llibre, que inclogui objectius per a mesurar l'acompliment i un pla d'acció (vegeu Secció 6)				
Comunica les teves iniciatives als assistents a la teva fira del llibre, editorials, autors i altres parts interessades clau.				
Sol·licita a les editorials participants que prenguin mesures per a reduir l'impacte en l'edició dels seus llibres i que mesurin la seva petjada ecològica. Busca maneres de motivar i incentivar a les editorials que segueixen els principis de la ecoedició.				
Dedica un espai en la programació destinada a promoure temàtiques ambientals o de justícia climàtica (per exemple, a través d'oradors en l'esdeveniment, llocs específics que venguin llibres sobre aquests temes, taules rodones o una àrea dedicada a la sostenibilitat)				

Disseny i Materials

El disseny del teu esdeveniment tenen un impacte significatiu tant per la producció i l'ús de materials com per la generació de residus. En dissenyar les activitats, els llocs i casetes de venda, considera, en la conceptualització de l'esdeveniment, si pots incorporar articles de fabricació local, de lloguer o completament reutilitzables.

Llista de verificació	Si	No	Pròxims passos	Millores respecte edicions prèvies
Crea polítiques de compres/ sostenibilitat com a part de la teva orientació o contractes amb proveïdors. Per a esdeveniments amb patrocinadors, considera implementar criteris de finançament ètics que excloquin a les empreses que no compleixin amb els criteris de sostenibilitat de la teva fira.				
Opta per opcions reutilitzables o de lloguer per a les taules i casetes o dissenys modulars que es poden construir en el mateix lloc i reutilitzar per a altres esdeveniments.				
Considera des dels primers passos de disseny com ampliar l'ús dels materials a utilitzar per a edicions posteriors i donar-los un major ús.				
Revisa els materials de comunicació i publicitat d'edicions anteriors emmagatzemats (catàlegs, fulletons, programes) per a mesurar l'ús i avalua la seva necessitat en pròximes edicions.				
Reconsidera la necessitat de nous objectes de promoció com a bosses i gots reutilitzables. Promociona que els assistents portin els seus!				

Disseny i Materials

El disseny del teu esdeveniment tenen un impacte significatiu tant per la producció i l'ús de materials com per la generació de residus. En dissenyar les activitats, els llocs i casetes de venda, considera, en la conceptualització de l'esdeveniment, si pots incorporar articles de fabricació local, de lloguer o completament reutilitzables.

Llista de verificació	Si	No	Pròxims passos	Millores respecte edicions prèvies
Busca opcions reutilitzables en embalatges (caixes per a transportar llibres) i bosses reutilitzables o de materials reciclables.				
Dissenya la senyalització perquè pugui ser reutilitzada en diferents edicions buscant alternatives als vinils.				
Si has de comprar nous materials utilitza aquells que estiguin certificats segons un estàndard de sostenibilitat (per exemple, paper amb contingut reciclable i fusta FSC; articles reciclats verificats per l'Estàndard Global de Reciclatge) i/o que no continguin substàncies químiques tòxiques, per exemple negres vegetals.				
Avalua el lloc de localització considerant diferents esdeveniments climàtics, per exemple, fortes pluges o una onada de calor; assegura't que els materials triats continuïn sent adequats i puguin reutilitzar-se.				
Considera la incorporació i senyalització de fonts d'aigua potable gratuïtes en la Fira i als voltants.				
Depenent de la grandària de l'esdeveniment, instal·la banys portàtils amb ús reduït d'aigua o banys secs				

CAS D'ESTUDI | Feria del Libro de Madrid

La FLMadrid és un esdeveniment comercial i popular que en l'edició de 2024 va rebre més d'un milió de persones. Se celebra als Jardins del Buen Retiro que són part del patrimoni històric i artístic de la ciutat i de la UNESCO.

Actualment, els organitzadors es troben treballant en els passos previs de la norma ISO 20121:2013 Sistemes de gestió de la Sostenibilitat d'Esdeveniments.

Àrees a destacar:

- Celebració del Dia Internacional del Medi Ambient amb activitats específiques tant per a públic adult com per a públic infantil, l'any 2024 es va incloure una edició reduïda del festival LiterNatura.
- Reutilització i minimització de materials i senyalització per al muntatge de casetes i pavellons. Ús de tintes de menor impacte ambiental en la senyalització.
- Eliminació de l'ús de gots de plàstic, per a les aigües dels ponents.
- Per a reduir els embalatges dels llibres es treballa amb les empreses transportistes i distribuïdores perquè millorin les seves prestacions.
- Entre els patrocinadors es troba el Forest Stewardship Council, una organització mundial sense ànim de lucre que promou la gestió forestal responsable a tot el món. L'únic material en paper que es produeix són, les bosses de la Fira que porten el seu segell.
- Implementació de mesures d'eficiència energètica. L'any 2025 es podrà prescindir d'un dels dos generadors que han utilitzat fins ara.
- Utilització de combustible produït a partir de residus orgànics com l'oli de cuina usat o restes agroalimentàries.
- Els tres escenaris de 'La nit il·luminada' van ser il·luminats amb energia solar acumulada durant el dia.
- Foment del transport públic. L'Ajuntament de la ciutat col·labora en aquesta tasca augmentant la freqüència dels autobusos que tenen parada pels voltants de la Fira. <https://ferialibromadrid.com/como-llegar/>.

Residus

Quan hagi reduït i reutilitzat tot el possible, assegura't de comptar amb instal·lacions adequades per a l'eliminació de residus a fi de contribuir a l'economia circular. En l'esdeveniment, fomenta l'ús de productes reutilitzables i l'eliminació correcta dels residus (per exemple, reciclatge i compostatge).

Llista de verificació	Si	No	Pròxims passos	Millores respecte edicions prèvies
Analitza els teus residus i planifica la seva gestió: determina tant la major font de residus com els àmbits on es puguin reduir o eliminar els materials difícils de reciclar.				
Reforça el servei de recollida selectiva dels residus de l'esdeveniment.				
Fes que el teu esdeveniment estigui lliure de plàstics d'un sol ús.				
Proporcionar una senyalització clara: <ul style="list-style-type: none"> per als visitants, sobre quins contenidors estan disponibles per als venedors, sobre com reduir els residus durant la instal·lació, l'embalatge dels llibres i el desmuntatge 				
Dona materials que no vagis a reutilitzar després de l'esdeveniment.				

CAS D'ESTUDI | Fira Litoral, Barcelona

La fira LITERAL reuneix lectors, autors i editors en congressos, lectures i esdeveniments artístics a Barcelona. La fira va contractar una empresa de consultoria mediambiental per a avaluar i millorar les seves opcions en l'àmbit de la sostenibilitat i està treballant en un càlcul complet de carboni de l'esdeveniment.

Àrees a destacar:

- Minimització de l'ús de cartells i foment del transport públic.
- Prioritzar el lloguer en lloc de la compra i, alhora, treballar amb cooperatives de proveïdors sempre que sigui possible (per a aliments, lloguer de materials i estructures, etc.).
- Els materials com la senyalització, els cordons, les insígnies, les lones, etc. es reutilitzen sempre que sigui possible. Recollida selectiva de residus.
- Utilització de generadors d'energia solar.
- Col·loquen cartells en les zones amb aixetes d'aigua, demanant als visitants que siguin responsables amb l'ús de l'aigua.
- Creen la seva pròpia mercaderia, utilitzant cotó ecològic i un mínim de plàstic.

Al considerar la programació:

- Es dona prioritat als autors que publiquen sobre temes de sostenibilitat i/o medi ambient tant en espais petits com grans.
- Cada edició aborda un tema o idea, i l'edició de 2021 es va centrar en l'ecologisme, la qual cosa va implicar xerrades addicionals sobre aquest tema i accions concretes per a promoure'l.
- Regularment, es programen xerrades sobre ecoedició en l'espai professional.

Imatge: Fira Litoral Barcelona

Impacte Digital

L'impacte ambiental de la tecnologia digital fa referència a les emissions de carboni que estan darrere de tota la nostra activitat digital: des del consum dels centres de dades fins al de les xarxes de transmissió i el dels dispositius que utilitzem diàriament; així com **cadascuna dels centenars d'accions que realitzem diàriament en internet.**

Llista de verificació	Si	No	Pròxims passos	Millores respecte edicions prèvies
Decideix amb cura quant dels materials en línia i en xarxes socials són necessaris i analitza la quantitat d'usuaris que els descarreguen i/o visualitzen.				
Revisa quins equips digitals necessites per la Fira i desenvolupa un pla per a la gestió de la informació per tal de reduir impactes.				
Augmenta la vida dels teus dispositius electrònics al màxim, assegurant un bon manteniment i reciclatge al final de la seva vida útil.				
Optimitza l'ús del teu ordinador i guarda només els arxius, fotos, vídeos i correus necessaris. Adopta una política de control d'informació per a les teves xarxes socials.				
Apaga els aparells electrònics quan no estiguin en funcionament a la fira.				

Energia

Augmentar l'ús d'energies renovables és una mesura poderosa per a reduir les emissions i estalviar costos a llarg termini. Combina això amb mesures d'eficiència energètica i monitoratge per a reduir la demanda d'energia i generar consciència sobre els teus esforços.

Llista de verificació	Si	No	Pròxims passos	Millores respecte edicions prèvies
Fes una avaluació energètica precisa per a evitar el desaprofitament d'energia i informa sobre el progrés.				
Si hi ha activitats nocturnes, especifica els requisits d'il·luminació de baix consum (per exemple, LED, horaris per a apagar les llums quan no s'utilitzen...)				
Connecta't a la xarxa elèctrica i opta pel subministrament d'energia verda (per exemple, panells solars portàtils)				
Si utilitzes generadors, explora els generadors híbrids o de biodièsel.				
Avalua la localització des d'un punt de vista ecològic i tria estructures d'ombra portàtils, en cas de condicions climàtiques extremes (per exemple, onades de calor)				

CAS D'ESTUDI | Fira del Llibre Ecoeditat, Sabadell, Catalunya

L'Institut de l'Ecoedició es va fundar per tal de millorar la sostenibilitat en la indústria editorial i organitzar, entre altres, la Fira del Llibre Ecoeditat a la ciutat catalana de Sabadell, Espanya. La fira inclou obres literàries, editorials, ponents i tallers amb temàtiques de medi ambient.

Àrees a destacar:

- Tots els llibres exposats s'han imprès localment i la majoria tenen el "segell de l'ecoedició": producció local, ús de paper FSC i càlcul i comunicació de la petjada ecològica del llibre.
- Es faciliten carpes, taules i mobiliari des de l'organització per a minimitzar el trasllat del material i consegüentment la petjada de carboni.
- Ús exclusiu d'energia verda durant l'esdeveniment. Es va llogar un generador d'energia solar Ecoflow Delta Pro amb placa solar de 400 W que va alimentar l'equip de so per a un escenari petit amb 3 micròfons, ordinador i dos altaveus.
- Programació d'activitats divulgatives i conscienciació ambiental, incloent-hi l'exhibició de panells explicatius sobre l'ecoedició i els impactes d'altres sectors per a contribuir a l'alfabetització en matèria de carboni.
- Es promou el transport públic en la invitació dels ponents fomentant l'ús del tren.

Viatges i transport

Els viatges de visitants són sovint la major font d'emissions associades amb aquests esdeveniments. En aquest sentit, és important fomentar i incentivar l'ús del transport públic i actiu, i considerar formes de transport de materials amb baixes emissions de carboni.

Llista de verificació	Si	No	Pròxims passos	Millores respecte edicions prèvies
Contracta serveis d'empreses locals, sempre que sigui possible, per a minimitzar les distàncies de transport.				
Instrueix als proveïdors sobre l'optimització en la planificació de rutes i l'ús de modes de transport amb zero emissions de carboni.				
Tria la ubicació de la teva fira del llibre en funció de l' accessibilitat del transport públic i comunica aquestes opcions (per exemple, mapes de rutes per als visitants i expositors, disponibilitat d'aparcaments per a bicicletes, estació de tren, autobús o tramvia més pròxima, accés per a cadires de rodes...)				
Incentiva els viatges sostenibles per als teus visitants, expositors i autors (per exemple, descomptes o vals per a gastar en la fira)				
Col·labora amb l'autoritat o administració local per a millorar les ofertes de contractació amb baixes emissions de carboni (per exemple, bicicletes compartides) i carregadors de vehicles elèctrics.				
Realitza una enquesta de viatges per a comprendre des d'on i com van viatjar els expositors, personal i visitants a la teva fira.				
Considera oportunitats d'esdeveniments en línia per a connectar amb la teva comunitat (local i/o globalment) mentre redueixes la petjada de carboni, però sempre tenint en compte l'impacte ambiental digital també.				

CAS D'ESTUDI | Fira del Llibre de Les Preses, Catalunya

La Fira del Llibre de Les Preses ha implementat una sèrie de criteris de sostenibilitat ambiental que la posicionen com un esdeveniment compromès amb la protecció de l'entorn natural i la reducció de la seva petjada ecològica. La trobada no només destaca la literatura, sinó que també celebra la identitat cultural de l'entorn rural de Les Preses, reforçant la connexió entre el local i el global amb la promoció d'espectacles culturals locals que donen suport a la descentralització d'esdeveniments.

Àrees a destacar:

- Impressió local. S'ha establert com a requisit la impressió local de tots els llibres exhibits a la fira.
- Carta de compromís amb l'Ecoedició. Les editorials participants signen una carta de compromís amb els principis de l'Ecoedició, que promou la impressió local dels títols, l'ús de paper reciclat o amb certificat FSC, tintes no tòxiques i la comunicació al lector de tots aquests principis.
- Energia 100% renovable durant tot l'esdeveniment, es garanteix l'ús d'energia provinent de fonts 100% renovables, concretament, de 2 estacions d'energia Ecoflow Delta Pro.
- Reducció de materials de rebuig. S'han eliminat, en la mesura que sigui possible, els productes d'un sol ús, promovent alternatives reutilitzables.
- Recollida fraccionada de residus que inclou paper, plàstics, vidre i altres materials, potenciant així el reciclatge.

Menjar i beguda

Triar acuradament els proveïdors d'aliments i begudes ofereix l'oportunitat de promoure opcions saludables i equilibrades, reduir el desaprofitament d'aliments, fer costat a la comunitat local, reduir els materials d'empaquetatge i les emissions derivades de la producció i el transport d'aliments afavorint opcions de km 0.

Lista de verificació	Si	No	Pròxims passos	Millores respecte edicions prèvies
Estableix estàndards ambientals mínims per al proveïment d'aliments i begudes (p. ex. estàndards de benestar animal; donar suport a productes locals, de temporada i orgànics; triar proveïdors amb certificació sostenible)				
Augmenta la quantitat d'opcions d'aliments d'origen vegetal disponibles en lloc de carn i normalitza aquestes opcions a través de publicitat i la col·locació dels productes.				
Implementa sistemes reutilitzables en lloc de sistemes d'un sol ús i anima als visitants a portar els seus propis gots o recipients per a begudes sempre que sigui possible.				
Proporciona informació per a ajudar els venedors a aconseguir aliments i begudes que compleixin amb els teus estàndards (per exemple, una llista de proveïdors aprovats, informació sobre envasos reutilitzables, etc.)				
Assegura't que els excedents d'aliments comestibles es redistribueixin i que tots els altres articles es converteixin en abonament per a evitar el desaprofitament d'aliments				
Proporciona estacions de recàrrega d'aigua i fomenta l'ús d'ampolles d'aigua reutilitzables				
Assegura't que els productes de neteja utilitzats en les activitats de l'esdeveniment no continguin ingredients potencialment perillosos i que siguin fàcilment biodegradables.				
Si la Fira és en un recinte tancat, revisa amb els responsables de l'edifici les possibilitats de reducció de l'ús de l'aigua en l'edifici o la reutilització del recurs tenint en compte mesures d'higiene i seguretat.				

CAS D'ESTUDI | Festival Sin Sal, San Simón, Galícia

El festival de música, que se celebra al llarg de tres jornades a l'illa de San Simón (Redondela, Ria de Vigo), té un compromís amb la sostenibilitat que s'ha fet públic des de l'any 2018 amb la publicació del seu pla de reducció d'impactes. Una de les principals novetats de Sinsal SON Estrella Galicia 2024 és la decisió de no proporcionar papereres a l'illa. Els residus que es generen des del mateix festival seran recollits i separats en un únic punt, denominat Punto R. En aquest espai també es recullen els gots, plats i altres objectes reutilitzables que s'utilitzen durant el festival. Des de Sinsal, es busca un compromís mutu, un esforç compartit entre festival, públic, entitats col·laboradores i patrocinadores en benefici del medi ambient i de les persones. En les seves comunicacions es recorda que cada persona és responsable dels seus residus. Mentre el festival se'n cuidarà dels seus, cada assistent hauria de fer el que correspon (sempre que sigui possible) amb els que porta de casa.

CAS D'ESTUDI | Festivaletteratura, Mantova, Italia

El Festivaletteratura, el primer festival literari internacional d'Itàlia, és un gran esdeveniment que dura cinc dies i atrau a més de 130.000 persones. Des de l'any 2010 el festival dedica una secció del programa a temes mediambientals. En el 2019 el festival es va unir al projecte C-Change. Amb el suport de Julie's Bicycle i altres persones involucrades, es van veure impulsades a dur a terme una anàlisi completa de la petjada de carboni del festival (1.104,4 tones), la qual cosa va ajudar a revitalitzar els esforços de sostenibilitat del festival.

El festival va publicar el seu Pla d'Acció Climàtica l'any 2021, que inclou accions com:

- Energia 100% renovable per a noves instal·lacions
- Vehicles elèctrics i bicicletes disponibles per a autors, personal i voluntaris. Coordinació amb el municipi per a fomentar el transport públic.
- Menjars vegetarians per a personal i convidats
- Ús de paper FSC i serveis d'impressió adherits a FSC
- Suport a la regeneració d'una zona degradada amb més de 1300 plantes en la plana al·luvial del Po a Itàlia
- Compartir materials i crear un grup de compres per a permetre's productes més ètics
- Capacitar al personal amb la metodologia d'alfabetització en carboni
- Considerar formes innovadores de comunicar la crisi climàtica
- Liderar juntament amb altres grups comunitaris per a abordar problemes compartits

Seguiment i petjada ecològica

A mesura que s'implementen canvis i es redueixen els impactes, és important mesurar els principals impactes, avaluar i valorar i a partir d'allí comparar les edicions consecutives de les teves fires del llibre al llarg del temps.

Llista de verificació	Si	No	Pròxims passos	Millores respecte edicions prèvies
<p>Per a comprendre la petjada de carboni del teu projecte, utilitza una eina com la de Julie's Bicycle, Creative Climate Tools o similar i ingressa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Quilòmetres recorreguts i mode de transport • Consum d'energia a partir del comptador d'electricitat abans i després de l'esdeveniment • Consum d'aigua • Materials utilitzats • Pes dels residus i reciclatge 				
Seguiment de les accions i els canvis en relació amb el pla ambiental (consulta la Secció 1)				
Estableix un pressupost de carboni per a la teva Fira.				

¿Què és un pressupost de carboni?

De la mateixa manera que per a poder celebrar l'esdeveniment treballem amb un pressupost econòmic, podem crear un pressupost de carboni, on el CO₂ representa els "diners" que podem gastar, en el qual hem de tenir en compte les emissions de totes les nostres accions: desplaçaments de materials i persones, producció de materials, consum d'energia, etc.

Per a començar potser només és necessari tenir en compte les accions més contaminants i més fàcils de calcular i intentar ser més precisos any rere any. El que sí que és important és avaluar aquest pressupost i anar-lo reduint tal com faríem si es tractés de diners. En els annexos trobaràs eines i guies que poden ser de gran utilitat.

Comunicació

Comunicar el teu compromís amb la sostenibilitat és important tant interna com externament. Internament, ajuda amb l'adopció de comportaments sostenibles i anima a tots els participants a sumar-se als objectius de sostenibilitat. Externament, demostra les teves intencions a la cadena de valor i el teu compromís amb la indústria del llibre, fomentant una adopció més àmplia de pràctiques sostenibles.

Llista de verificació	Si	No	Pròxims passos	Millores respecte edicions prèvies
Assegura't que les teves comunicacions sobre sostenibilitat estiguin alineades amb la teva memòria, pla d'acció i gestió ambiental de la fira.				
Desenvolupa i implementa un pla de comunicacions concís sobre la base de les teves prioritats ambientals per a l'esdeveniment, assigna responsabilitats i elabora els missatges adaptats als diferents mitjans.				
Avalua les fites sostenibles aconseguides en comparació amb els objectius originals. Documenta bones pràctiques i bons proveïdors i altres aprenentatges útils per a la seva inclusió en una memòria ambiental per a futures fires.				
Una vegada que l'equip recopili les dades sobre la reducció de l'impacte ambiental, analitza'ls i comparteix-los. Prepara un comunicat de premsa per a la premsa local i el sector del llibre.				
Comparteix els teus aprenentatges i la informació sobre proveïdors verds amb els teus col·legues i a les xarxes.				
Crea una àrea de sostenibilitat en el lloc web de la Fira amb exemples i estudis de cas.				

CAS D'ESTUDI | Feria Internacional del Libro de Guadalajara

La Fira Internacional del Llibre de Guadalajara (FIL Guadalajara) a Mèxic reuneix a gairebé un milió de persones cada any. Des de 2015, treballen en tres àrees principals de sostenibilitat (transport, energia i residus) i demostren com una millora constant poden crear un festival sostenible al llarg del temps. El programa cultural es va dedicar a reflexionar sobre el canvi climàtic, inclosos simposis, recursos sostenibles per a festivals (el [Manual de Cultura Circular](#)), producció d'un vídeo i fòrums ambientals.

Àrees a destacar:

- Projectes de reforestació finançats per a compensar les seves emissions de carboni.
- Creació de dues noves rutes d'autobús per a encoratjar a les persones a usar el transport públic.
- Col·laboració amb el personal de la fira per a separar i processar diferents fluxos de residus.
- 70% d'impresos en paper certificat FSC i material reutilitzat i/o donat.
- Organització de programació ambiental i activitats amb escoles en aquesta temàtica.

L'any 2023, la FIL Guadalajara va mesurar:

- 741,420 litres d'aigua utilitzats
- 107,12 m³ de residus generats
- 312,66 tones de CO₂ produïdes

Informacions útils i enllaços

Càlcul de petjada ecològica

bookDAPer	És una eina específica del sector editorial. Es tracta d'una calculadora molt intuïtiva que identifica i quantifica els impactes ambientals dels productes editorials durant la fase de disseny i abans de la seva venda. Automàticament, crea una etiqueta ambiental amb tota la informació (consum energètic, d'aigua i de matèries primeres; així com emissions de CO ₂ , generació de residus i estalvis generats). Aquesta etiqueta està preparada per a ser incorporada dins la publicació i donar a conèixer totes aquestes dades de manera pedagògica. Així doncs, la calculadora compleix el doble objectiu de ser útil per a conèixer, controlar i minimitzar els impactes de la producció editorial i informar el col·lectiu lector del comportament ambiental de les publicacions. Actualment, l'eina està disponible en català, espanyol, anglès i francès i està preparada per a calcular l'impacte de llibres i revistes en impressió òfset i digital
Canvi climàtic	La Calculadora d'Emissions de GEI, juntament amb la guia pràctica, poden calcular la petjada de carboni en organitzacions, estimar les emissions associades a una activitat, així com la reducció d'emissions que es pot esperar quan s'implanta una actuació de mitigació.
Creative Climate Tools	Es tracta d'una calculadora de carboni específica per a les empreses culturals dissenyada per a mesurar l'ús energètic, el consum d'aigua i la generació de residus, entre altres dades, amb l'objectiu d'ajudar les entitats a conèixer i poder mesurar l'impacte d'edificis, oficines, esdeveniments i processos productius típics del sector cultural.

Esdeveniments i sostenibilitat

REDS	Red Española para el Desarrollo Sostenible. Aportaciones al debate sobre la dimensión cultural de la Agenda 2030.
Govern de Catalunya	Guia per organitzar esdeveniments sostenibles. Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.
Barcelona Turisme	Guide to Sustainable Events in Barcelona (English / Español)
Metodología Erronka Garbia	Manual de organización de eventos ambientalmente sostenibles. Gobierno Vasco: Departamento de medio ambiente, planificación territorial y vivienda. (English / Español)
Junta de Andalucía	Protocolo para el cálculo de la Huella de Carbono de eventos sostenibles

Guies de l'ecoedició: reduir l'impacte ambiental de l'edició de llibres

[Guia de l'Ecoedició. ICEC 2024](#), [Manual de la bona Ecoedició](#), [Manual de la buena edición](#), [Ecoedición. Una guía pública de criterios y herramientas](#), [Manual sobre la Ecoedición – Junta de Andalucía](#).

Julie's Bicycle

CREATIVE • CLIMATE • ACTION

Julie's Bicycle és una organització pionera i sense ànim de lucre líder que mobilitza les arts i la cultura per a prendre mesures davant la crisi climàtica, ecològica i de justícia ambiental.

info@juliesbicycle.com
juliesbicycle.com

Institut de l'Ecoedició

FOMENTA, CERTIFICA I DIFON LA SOSTENIBILITAT EDITORIAL

L'Institut de l'Ecoedició és una entitat que vetlla pel foment, difusió i verificació de la sostenibilitat ambiental en el món del llibre a Catalunya. El seu objectiu és l'ecoedició: una forma innovadora de gestionar les publicacions amb criteris de sostenibilitat.

info@institutecoedicio.cat
institutecoedicio.cat

Amb el suport de:

